

SINTEZĂ
PRIVIND RAPORTUL COMISIEI EUROPENE
COM (2015) 574 FINAL DIN 18 NOIEMBRIE 2015

La data de 18 noiembrie 2015, a fost publicat Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu – *Evaluarea progresului realizat de statele membre privind atingerea țintelor naționale pentru eficiență energetică 2020 și privind implementarea Directivei 2012/27/UE conform Articolului 24 (3) al Directivei privind Eficiența Energetică 2012/27/UE.*

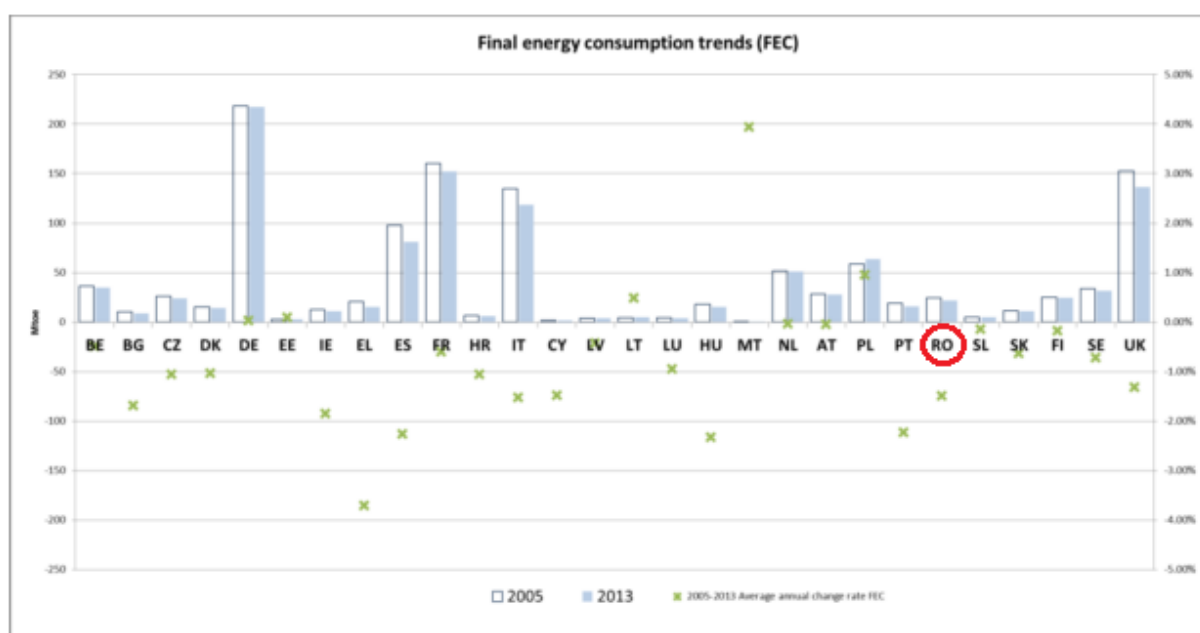
Pentru mai multe detalii puteți accesa pagina de internet a Comisiei Europene, link-ul: <http://ec.europa.eu/energy/en/news/progress-made-2020-energy-efficiency-target>

Raportul oferă o evaluare a progreselor realizate în vederea atingerii obiectivului de creștere cu 20% a eficienței energetice până în anul 2020, precum și în implementarea Directivei 2012/27/UE privind Eficiența Energetică. Acesta include câteva recomandări pentru statele membre și se bazează pe Raportările Anuale ale statelor membre și pe Planurile Naționale de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice.

În ceea ce privește **progresul privind ținta pentru eficiență energetică 2020**, la nivel european, s-a înregistrat progrese semnificative în reducerea consumului de energie. Per ansamblu, consumul final de energie a scăzut cu 7% între 2005 și 2013, iar consumul de energie primară a scăzut cu 8% în aceeași perioadă și estimările preliminare arată o continuare a acestei tendințe de scădere la 1516 Mtep în 2014.

Consumul final de energie al UE 28 a scăzut de la 1186 Mtep în 2005, la 1105 Mtep în 2013, ceea ce înseamnă o reducere cu 18.6% a consumului final de energie în 2013, comparativ cu previziunile pentru 2020.

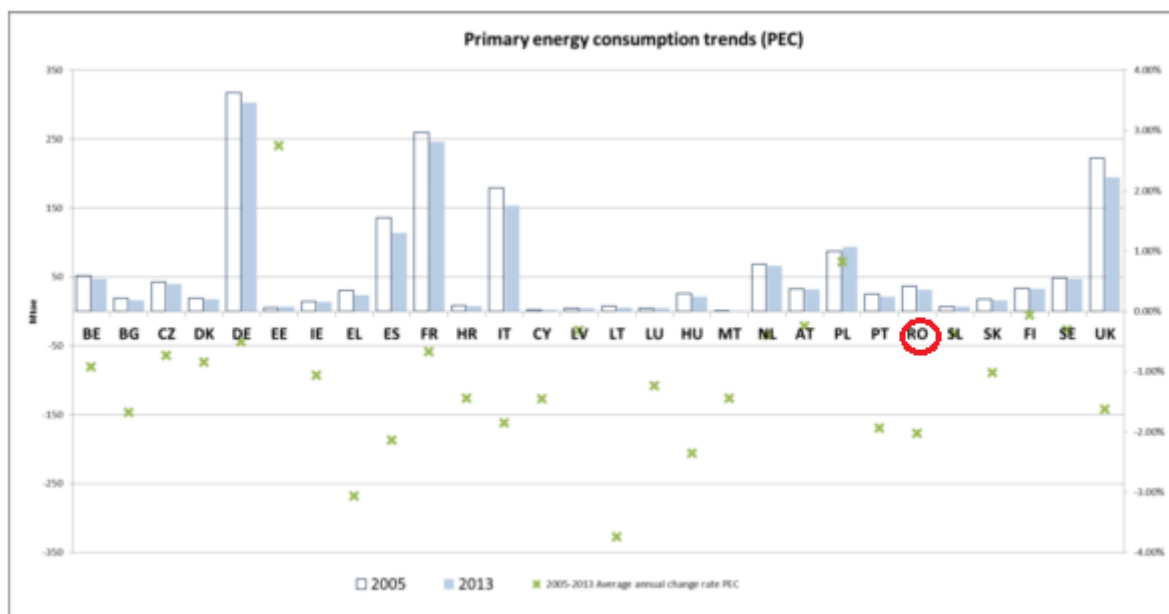
Tendențe în consumul final de energie 2005 – 2013

Source: Eurostat

Consumul de energie primară al UE 28 a scăzut de la 1709Mtep în 2005 la 1567 Mtep în 2013; această scădere echivalează cu o reducere a consumului de energie primară cu 15.5% în 2013, față de previziunile pentru 2020.

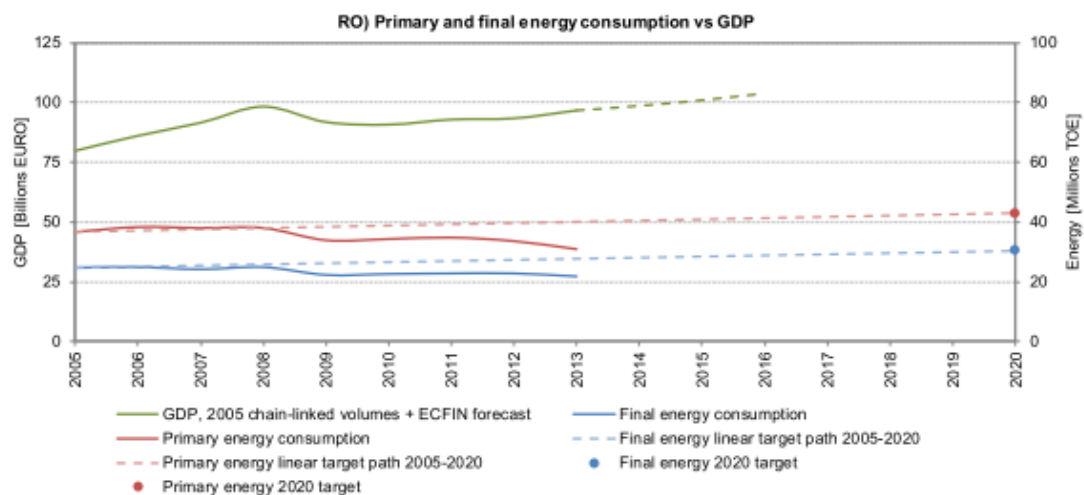
Tendințe în consumul de energie primară 2005 -2013

Source: Eurostat

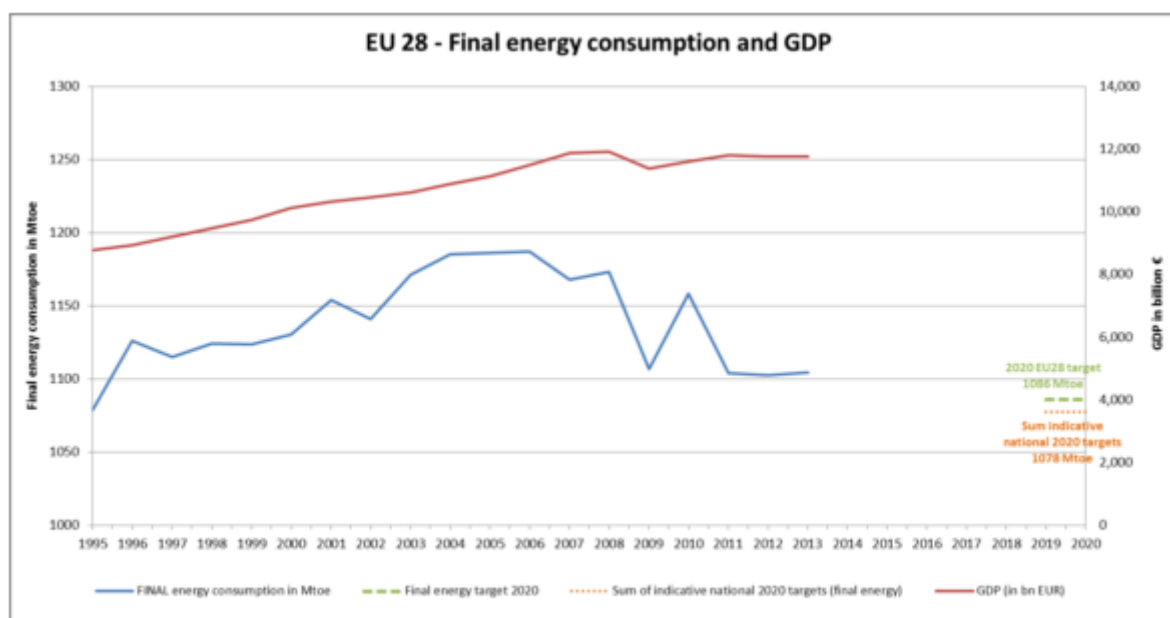
România

Consumul primar și final de energie vs. PIB

În anul 2013, Statele Membre au identificat **obiectivele naționale indicative** pentru eficiență energetică și de atunci, Austria, Bulgaria, Croația, Cipru, Grecia, Ungaria, Italia, Slovacia și Spania au stabilit obiective mai ambițioase în Planurile Naționale de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice din 2014 pentru consumul final de energie, concentrându-se pe o scădere mai mare a cererii în sectorul rezidențial, în sectorul servicii, în cel industrial și în sectorul transport. Doar Malta și Polonia au notificat obiective mai puțin ambițioase privind consumul final de energie. Obiectivul eficienței energetice este de a decupla consumul de energie de la creșterea economică datorată creșterii eficienței. În acest context, deoarece consumul final de energie este proiectat să fie mai mare decât previziunile 2014 – 2020 privind evoluția PIB-ului, nivelul obiectivelor indicative stabilite de Croația, Cipru, Finlanda, Grecia, Italia, Portugalia și **România** nu sunt suficient de ambițioase.

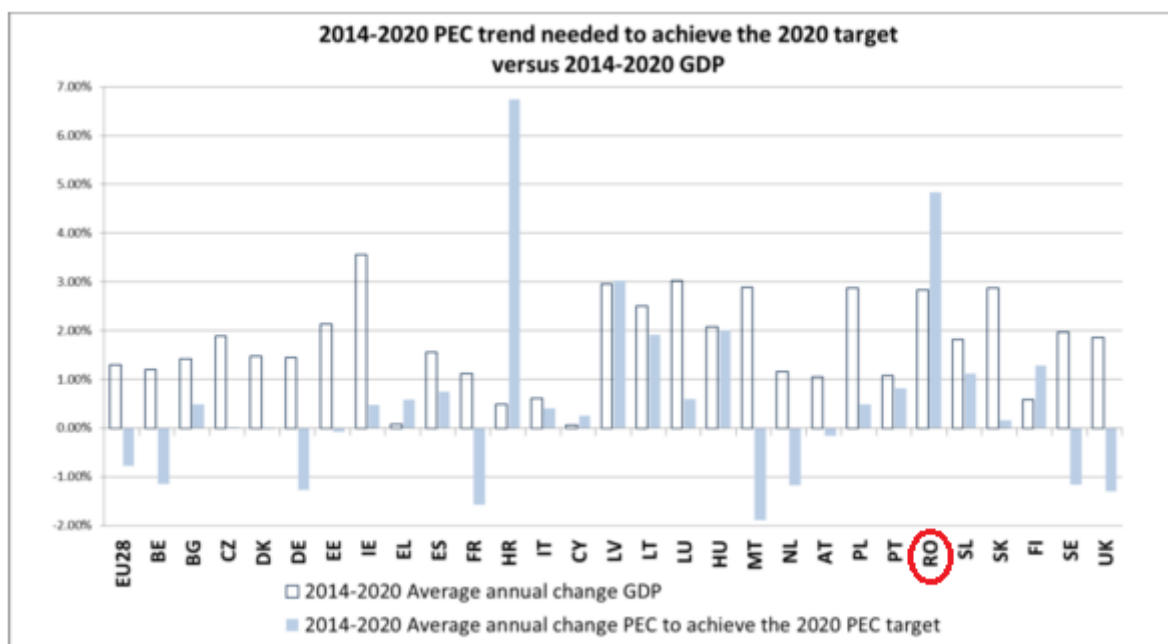
Obiectivele 2020 exprimate în consum final de energie

Source: Eurostat, Member States

În ceea ce privește consumul de energie primară, Cipru, Franța, Grecia, Ungaria, Irlanda, Malta, Spania și Suedia au stabilit obiective indicative mai ambițioase în Planurile Naționale de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice din 2014, comparativ cu cele stabilite inițial. În special Austria, Belgia, Franța, Germania, Malta, Țările de Jos, Suedia și Marea Britanie, și-au stabilit obiective mai ambițioase datorită previziunilor de creștere a PIB-ului din perioada 2014 -2020, în timp ce Bulgaria, Croația și Slovacia au redus nivelul obiectivelor stabilite. Cu toate acestea Croația, Finlanda, Grecia și **România** au stabilit **obiective indicative privind energia primară pentru 2020**, care le-ar permite o creștere considerabilă a consumului de energie primară în următorii ani, la o rată mai mare decât creșterea medie a PIB-ului previzionată pentru perioada 2014-2020.

Media anuală a PIB-ului 2014-2020 înregistrată și prognozată vs. media anuală a reducerilor din consumul de energie primară 2014-2020 necesare pentru a atinge obiectivele indicative naționale privind consumul de energie primară în procente.

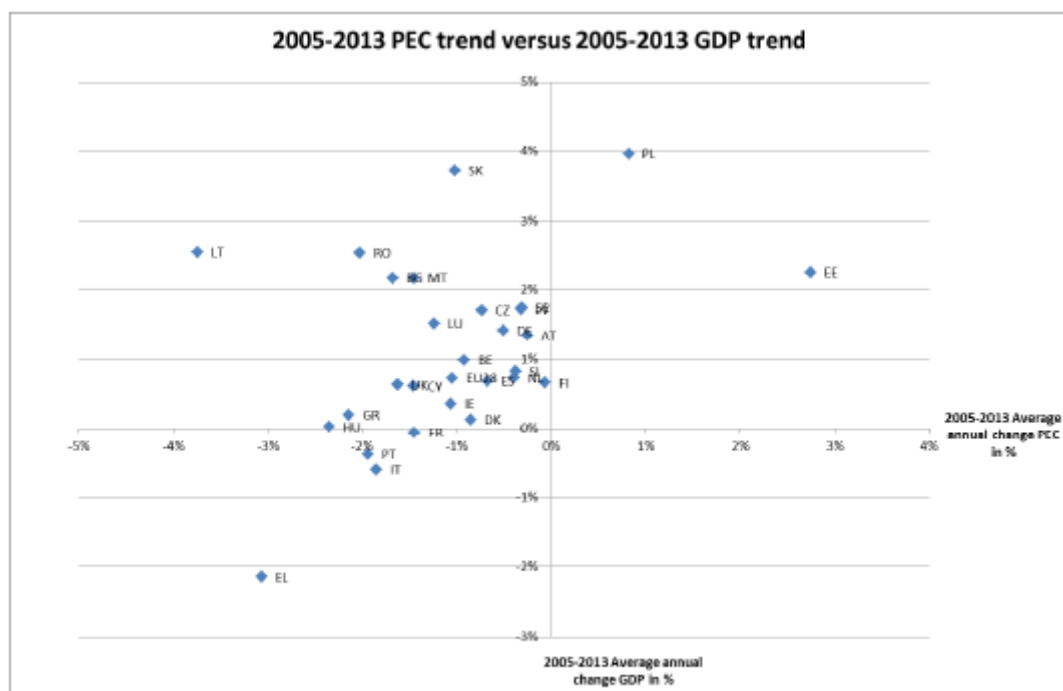
Source: Eurostat, ECFIN, notifications of Member States⁷

Pentru a evalua progresul Statelor Membre către obiectivele indicative de eficiență energetică, Comisia Europeană a analizat **Planurile Naționale de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice, Rapoartele Anuale și setul de indicatori detaliați în documentele de lucru**. Analiza arată că majoritatea Statelor Membre și-au scăzut consumul de energie primară și finală în perioada 2005-2013 cu o rată de scădere mai mare decât ar fi fost necesar în perioada 2005-2020, pentru ca obiectivele privind consumul primar și final de energie să fie atinse până în 2020. Excepțiile sunt: Belgia, Estonia, Franța, Germania, Țările de Jos, Polonia și Suedia (pentru consumul de energie primară) și Austria, Belgia, Estonia, Franța, Germania, Lituania, Malta și Slovacia (pentru consumul final de energie).

Atunci când sunt descrise tendințele de eficiență este important să se compare tendințele generale cu tendințele privind productivitatea economică, nu numai datorită legăturii dintre energie și creșterea economică, dar și datorită faptului că o decuplare a acestor doi indicatori ar putea fi considerați reprezentativi pentru creșterea eficienței energetice.

Multe state membre și-au redus în mod semnificativ consumul în perioada 2005-2013, dar în același timp i-au crescut producția economică. Estonia este singurul stat membru în care consumul mediu de energie primară a crescut mai mult decât creșterea medie a PIB 2005-2013.

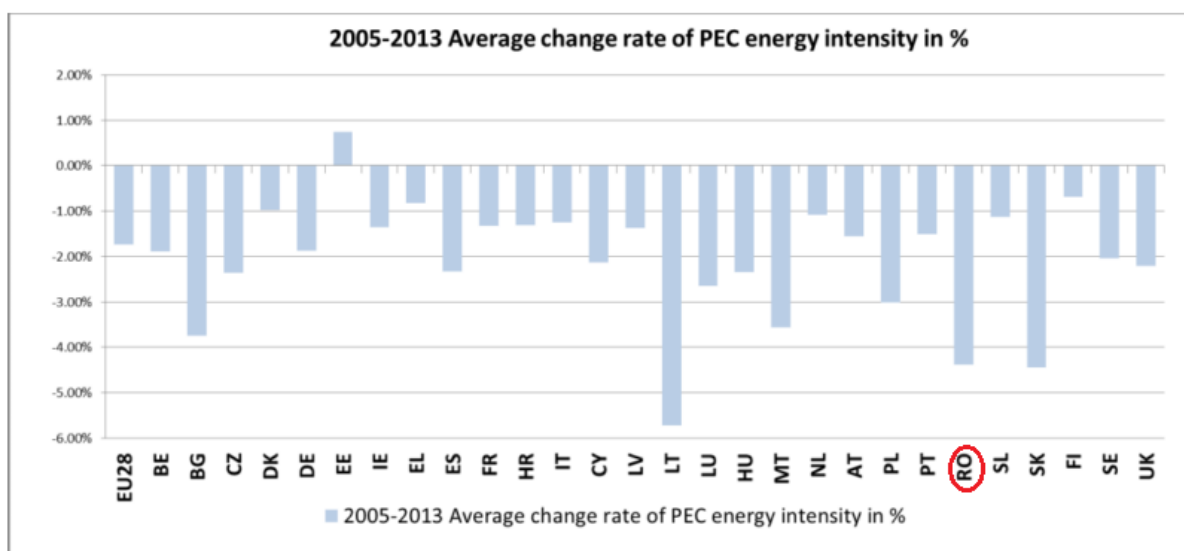
Creșterea medie anuală a PIB și consumul mediu de energie primară exprimat în % în perioada 2005-2013

Source: Eurostat

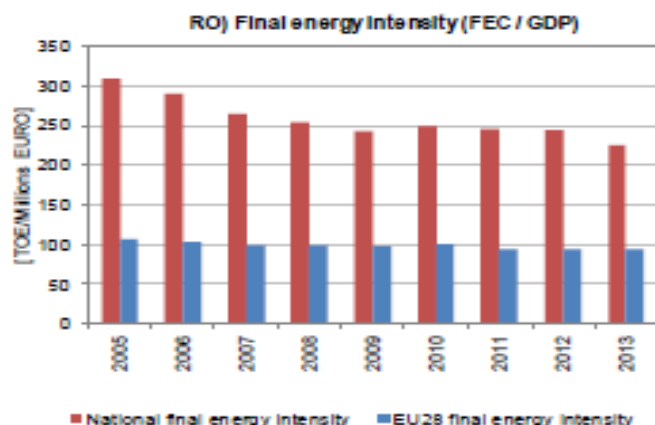
Astfel, în medie, intensitatea energetică primară pentru întreaga economie a Estoniei a crescut, în timp ce a scăzut în toate celelalte state membre. Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Ungaria, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, **România**, Slovacia, Spania, Suedia și Regatul Unit și-au redus intensitatea în această perioadă, în medie, cu mai mult de 2%.

Rata medie de schimbare a intensității energetice a consumului de energie primară exprimat în % 2005-2013

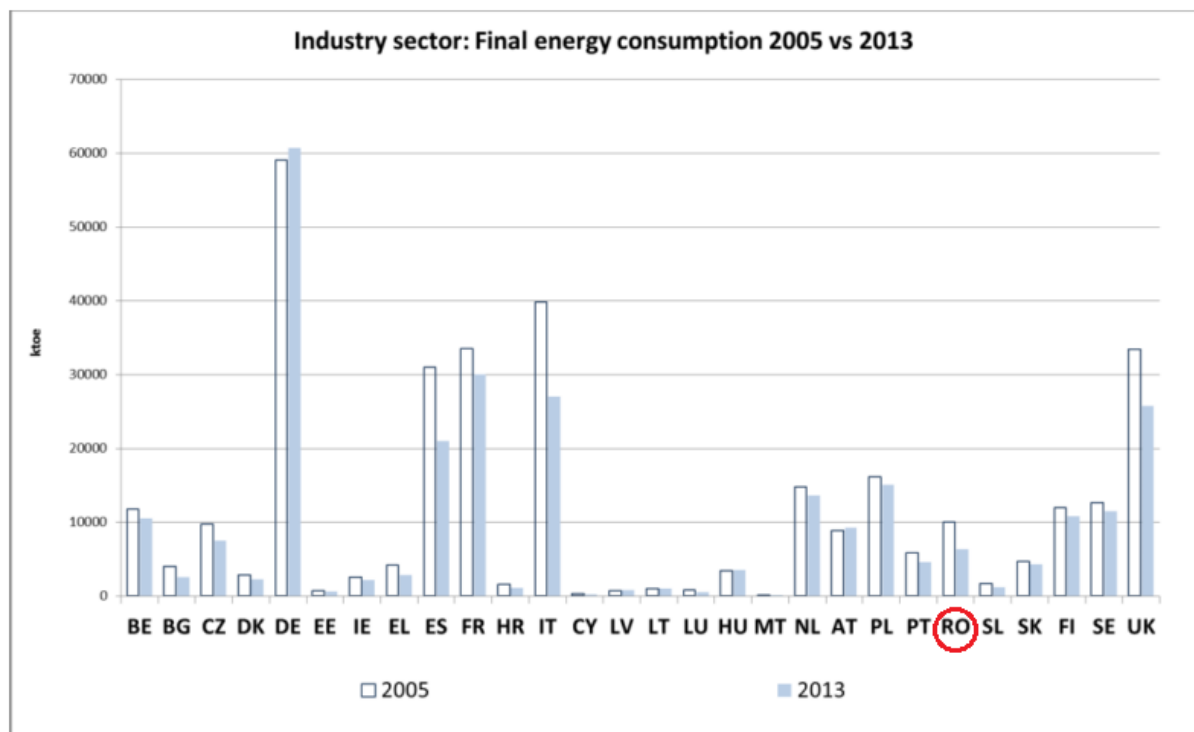
Source: Eurostat

România

Consumul final de energie din **industrie** scăzut de la 327Mtep în 2005 la 277 Mtep în anul 2013 (-15%). Toate statele membre și-au redus nivelul față de anul 2005, cu excepția Austriei, Germaniei, Ungariei și Letoniei. Scăderea care a avut loc între 2008 și 2012 poate fi explicată printr-o scădere a activității industriale și a schimbărilor aduse în structura industriei. Cu toate acestea, creșterea eficienței energetice a contribuit cel mai mult la aceasta tendință pozitivă, aceasta având un impact de aproape trei ori mai mare față de alte măsuri.

Sectorul industrial, consumul final de energie 2005 vs. 2013

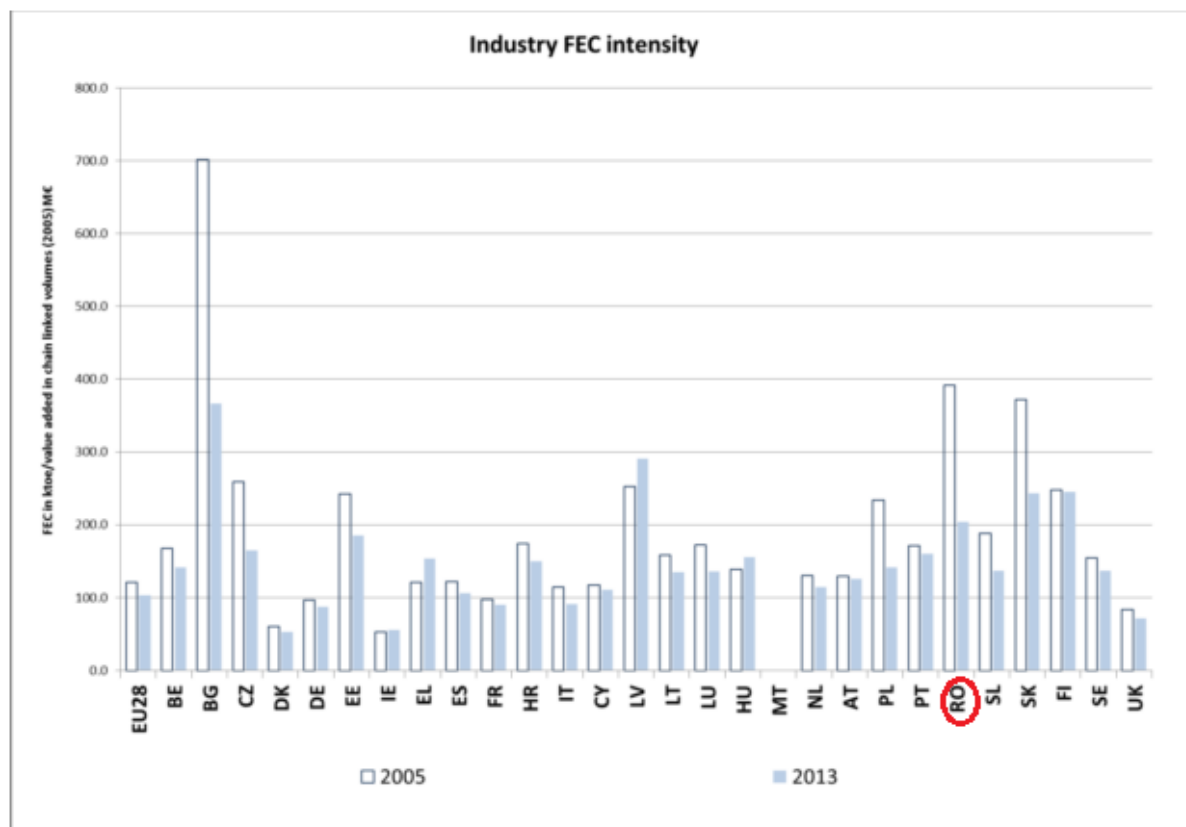
Source: Eurostat

Deoarece în anii următori ani este așteptată o creștere economică în majoritatea statelor membre, este nevoie de a depune mai mult efort în a asigura decuplarea consumului de energie de creșterea economică. În plus, prețurile mai mici de petrol și gaze ar putea reduce stimulentele pentru investiții în eficiență energetică din acest sector, ca urmare a creșterii perioadei de amortizare.

Pe termen scurt, consumul final de energie a crescut din 2012 în 2013 în Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Estonia, Franța, Germania, Ungaria, Polonia, Spania și Regatul Unit. În cadrul Rapoartelor Anuale, prezentate Comisiei, Estonia și Polonia au indicat faptul ca aceste schimbări se datorează activității economice.

Pentru sectorul industrial, un indicator important al tendințelor/progresului privind eficiența energetică îl reprezintă intensitatea energetică, deoarece acesta este un indicator relativ, care oferă informații cu privire la cantitatea de energie necesară pentru producerea unei unități de PIB. În figura de mai jos, se poate observa diferența semnificativă dintre intensitatea energetică în diferite state membre, cu o diferență foarte mare între cel mai intensiv-energetic stat membru, Bulgaria, și cele mai puțin intensive-energetic, Danemarca și Irlanda.

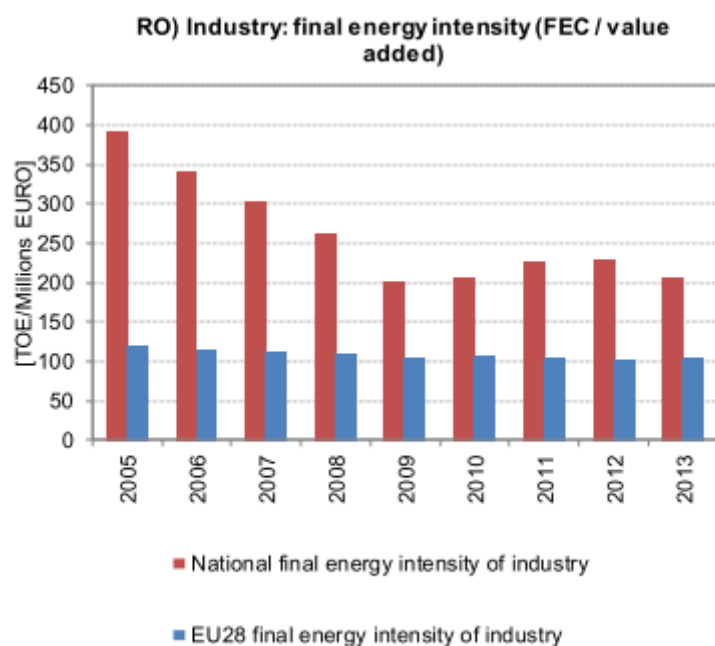
Intensitatea energetică a industriei – Consum final de energie

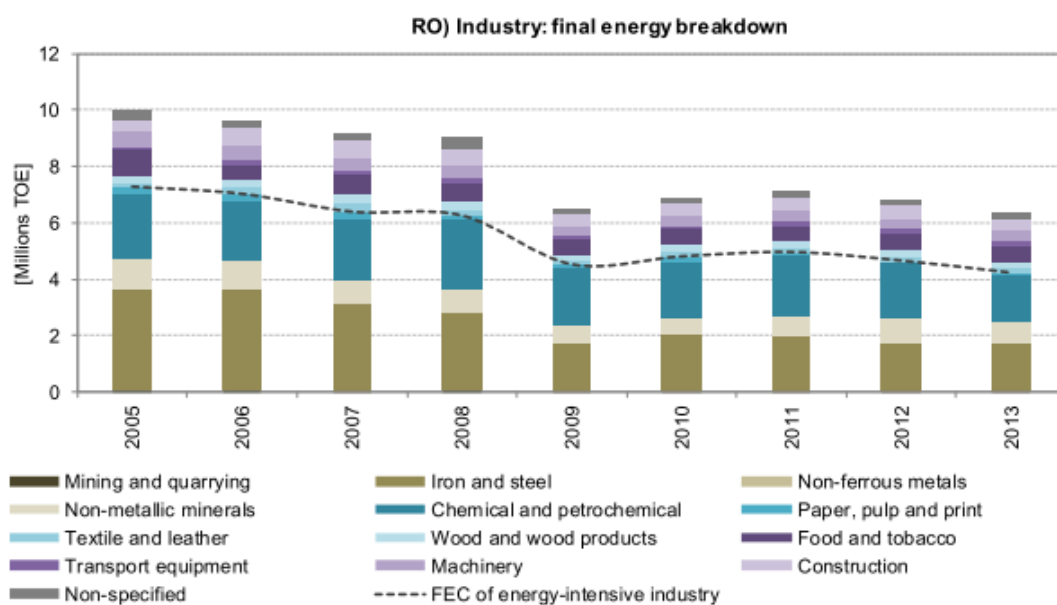
Source: Eurostat

România

Industrie: intensitatea consumului final de energie

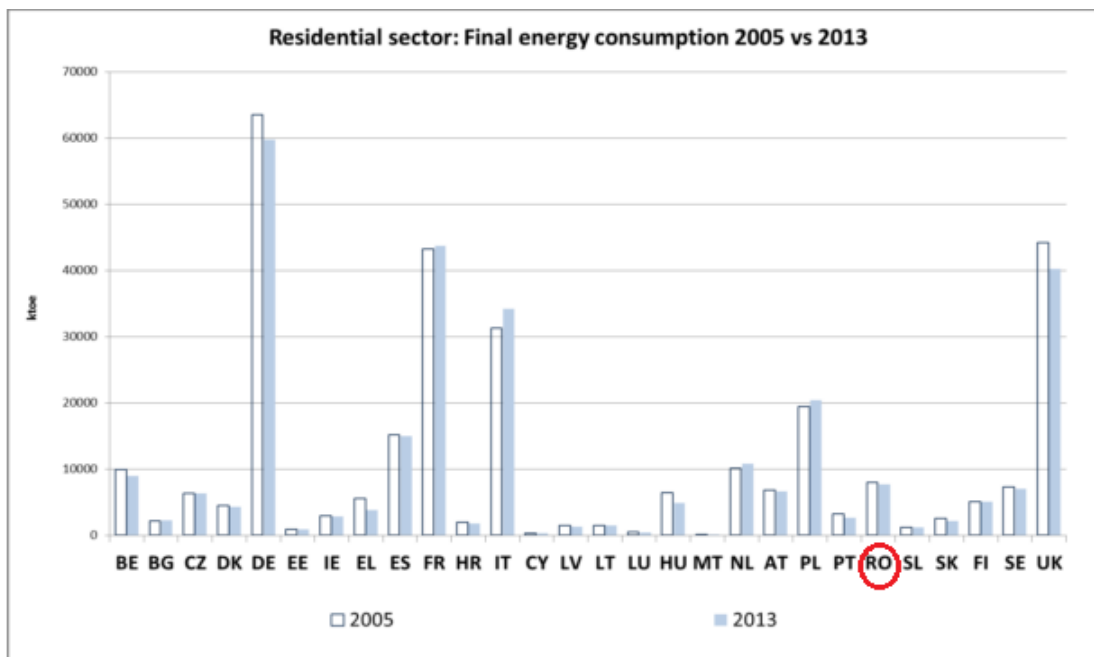

Industrie: defalcare pe ramuri industriale

În ceea ce privește **sectorul rezidențial**, consumul final de energie a scăzut de la 306 Mtep, în 2005, la 296 Mtep în 2013 (3%).

Sectorul rezidențial, consumul final de energie 2005 vs. 2013

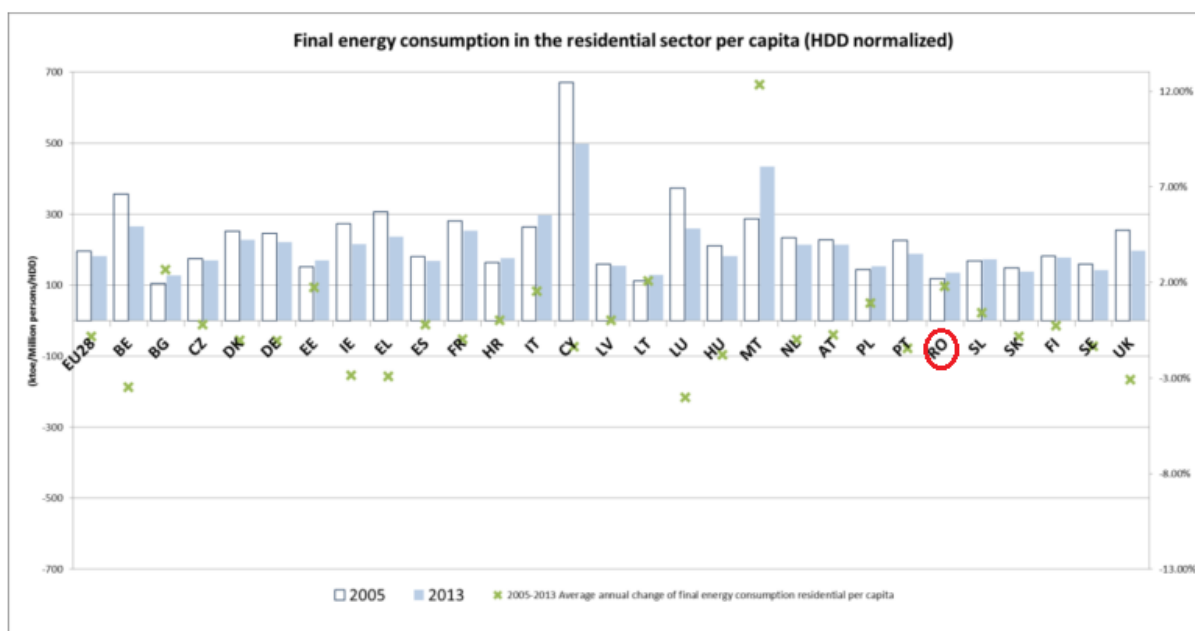

Source: Eurostat

În 2013, comparativ cu anul 2012, a crescut consumul final de energie în Austria, Belgia, republica Cehă, Franța Germania, Irlanda, Țările de Jos, Slovacia și Regatul Unit.

Consumul de energie în sectorul rezidențial pe cap de locuitor este unul din indicatorii care pot fi calculați pe baza Rapoartelor Anuale furnizate de statele membre. În acest caz Malta și Portugalia au cel mai mic consum de energie pe cap de locuitor. Cu toate acestea, atunci când este luat în considerare efectul diferitelor condiții climatice (ajustarea în funcție de numărul de grade zile de încălzire), Bulgaria și Lituania au cel mai mic consum final pe cap de locuitor, urmat de **România**, Slovacia și Suedia, iar Malta și Cipru au cele mai mari valori.

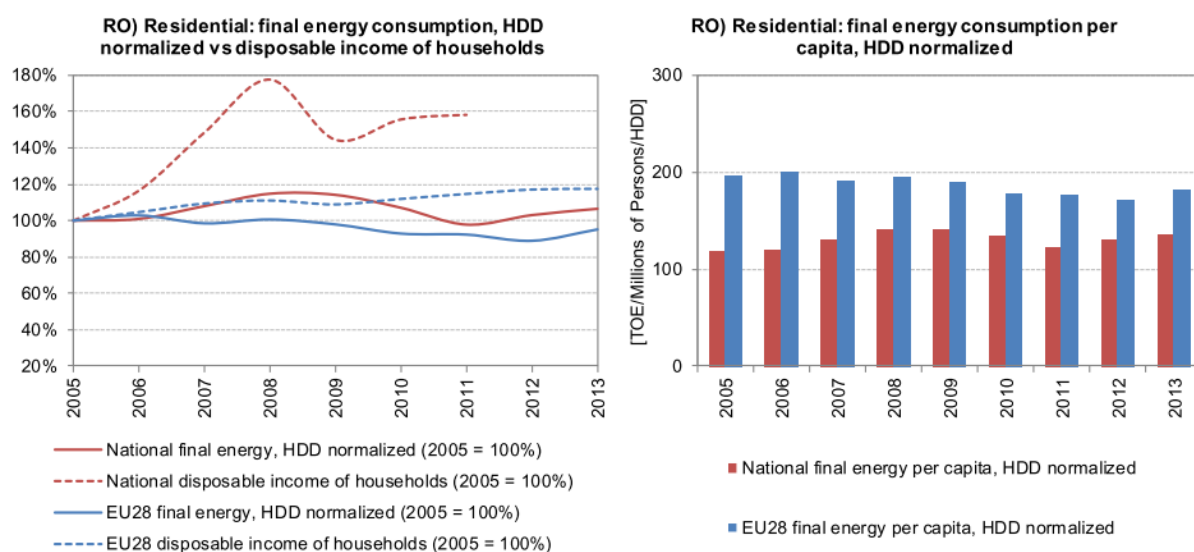
Consumul final de energie în sectorul rezidențial pe cap de locuitor

Source: Eurostat

În ultimii ani, majoritatea statelor membre au redus cererea de energie prin implementarea măsurilor de eficiență energetică care vizează acest sector. Acest lucru ajută gospodăriile să atingă același nivel de confort pentru mai puțini bani. Consumatorii s-ar putea concentra mai mult pe politicile de reducere a consumului de energie în sectorul rezidențial în țări precum Belgia, Estonia, Italia, Letonia, Malta, Polonia, România, și Slovenia, unde consumul mediu de energie pe cap de locuitor a crescut în ultimii ani.

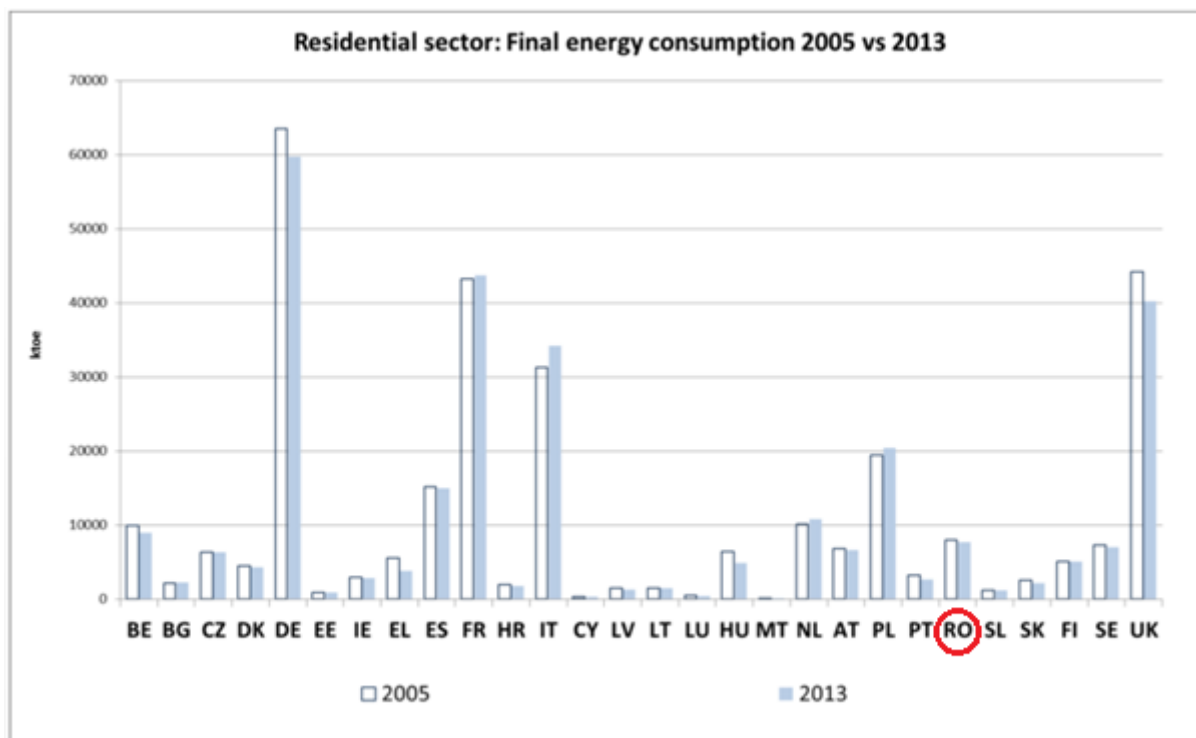
România

Deși în **sectorul servicii**, consumul final de energie a crescut de la 144 Mtep în 2005 la 153 Mtep în 2013 (6%), consumul de energie a avut o creștere mai lentă decât valoarea adăugată asupra aceleiași perioade (11%). În general, intensitatea energetică a sectorului servicii, la nivelul Uniunii Europene, (normalizată cu încălzire grade zile) a scăzut cu 4% între 2005 și 2013, în special în Austria (20%), Ungaria (26%), Irlanda (37%) și Portugalia (21%), acesta reprezentând un trend pozitiv.

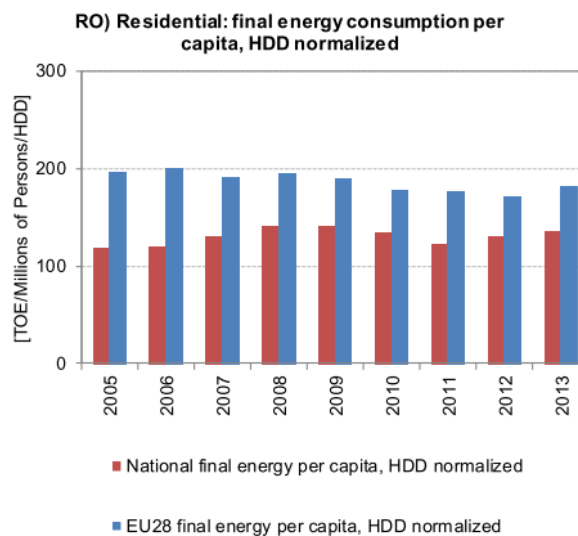
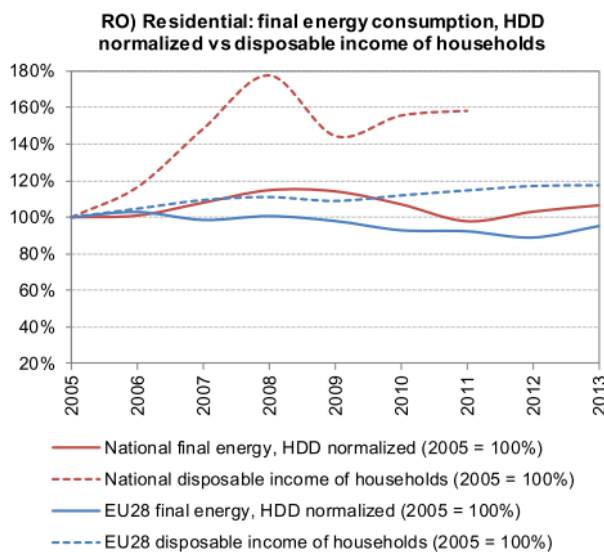
Comparativ cu nivelul din 2012, în anul 2013, consumul final de energie a crescut în Belgia, Cehia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, **România**, Slovenia și Slovacia.

Consum final de energie 2005 vs. 2013

Source: Eurostat

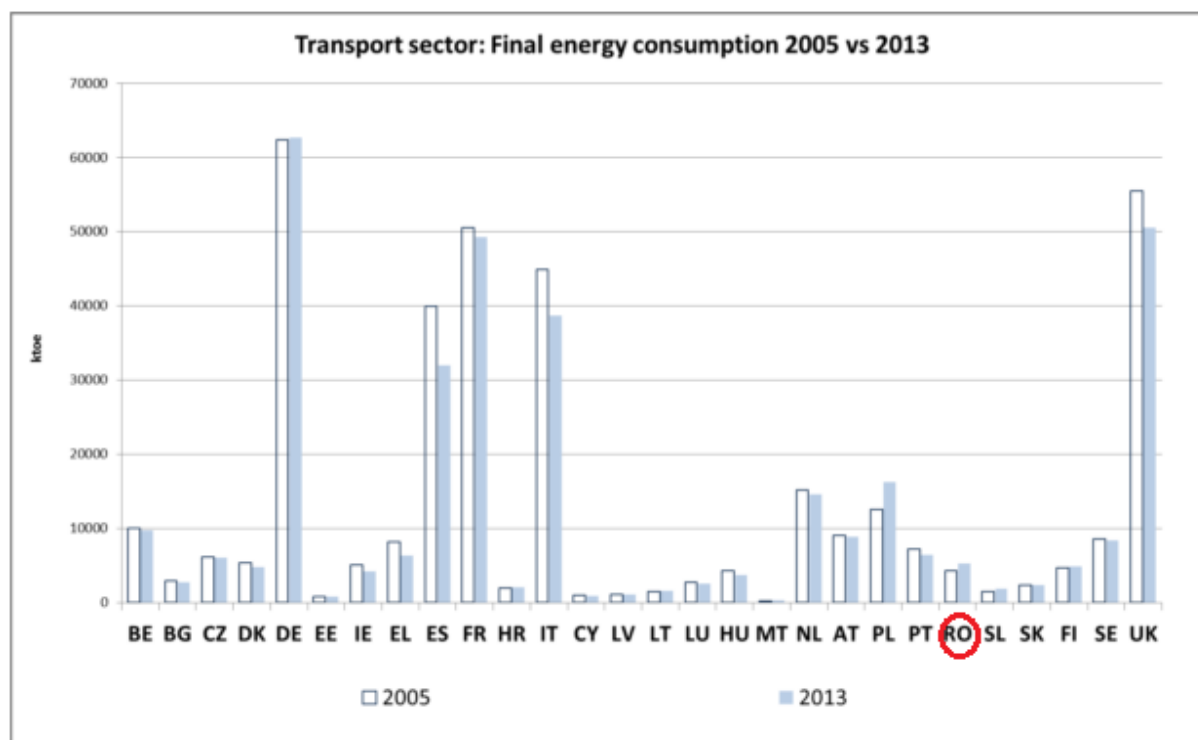
România

Trecerea la o utilizare mai mare a transportului colectiv de pasageri, precum și creșterea cotei de cale ferată și căi navigabile interioare pentru transportul de marfă trebuie încurajată prin eforturi suplimentare în **sectorul transporturilor**. În ciuda progreselor recente privind eficiența energetică și reducerea cererii de energie pentru transport, ponderea ridicată în consumul final la nivel de UE 28 face ca măsurile pentru eficiență energetică să fie, în continuare, necesare pentru atingerea obiectivelor 2020. De aceea, Comisia recomandă ca statele membre să impună punerea în aplicare a măsurilor descrise în Planurile Naționale de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice și să ia măsuri suplimentare pentru a reduce consumul de energie în sectorul transport.

În perioada 2005-2013, consumul final de energie a scăzut cu 6% , de la 370 Mtep la 349 Mtep.

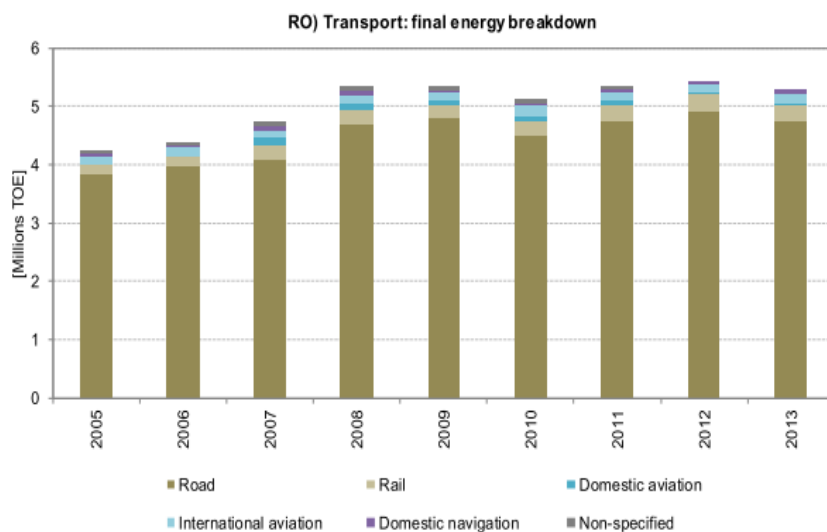
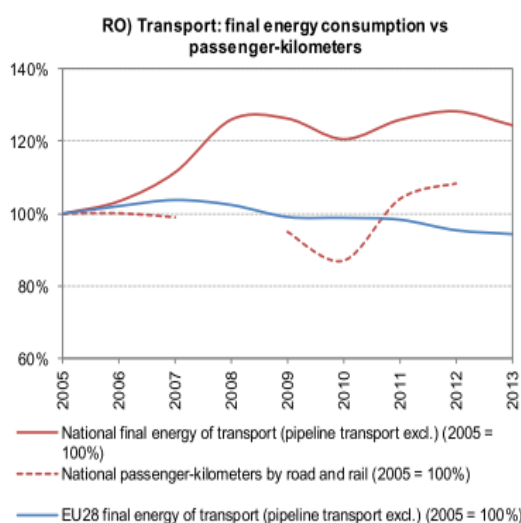
Consumul final de energie 2005 vs. 2013 – Sectorul Transport

Source: Eurostat

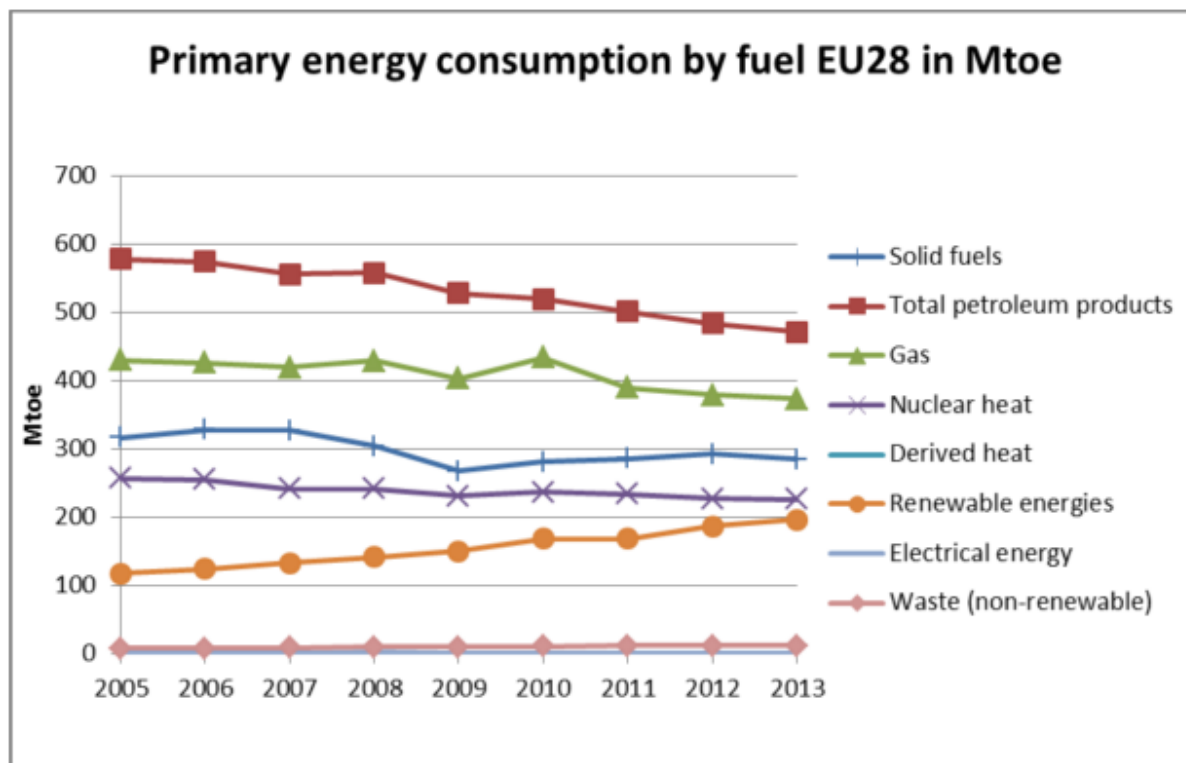
În termeni relativi, cele mai mari reduceri în consumul final de energie s-au înregistrat în Grecia, Irlanda și Spania. Creșteri ușoare au avut loc în Croația, Finlanda și Germania, iar creșteri considerabile au fost înregistrate în Lituania, Malta, Polonia, **România**, Slovacia și Slovenia.

România

Scăderea consumului de energie primară din ultimii ani s-a datorat unei reduceri în consumul final de energie și a schimbării structurale din **sectorul de producere a energiei electrice**, în special a schimbărilor care au avut loc la producerea energiei termice, care și-a îndreptat atenția către sursele regenerabile de energie.

Consumul de energie primară UE 28 pe tipuri de combustibili

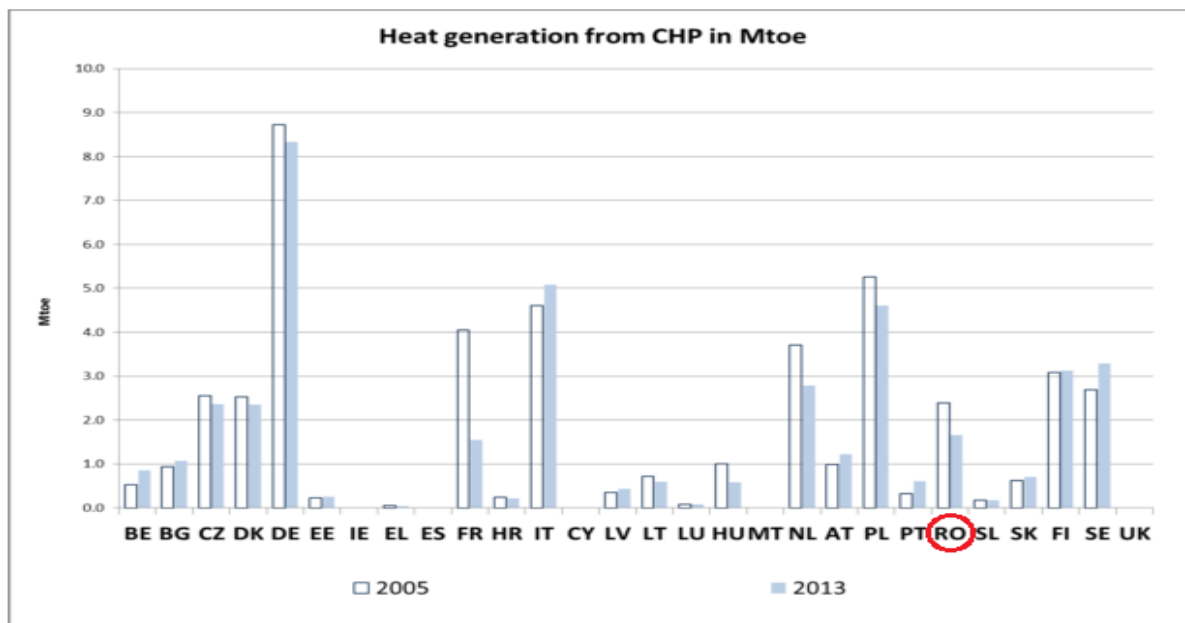

Source: Eurostat

În ultimii ani, statele membre și-au majorat ponderea energiilor regenerabile, fapt ce a contribuit la scăderea consumului de energie primară, deoarece cele mai multe surse regenerabile de energie (cu excepția biomasei și deșeurilor municipale) sunt considerate ca având 100% eficiență de transformare.

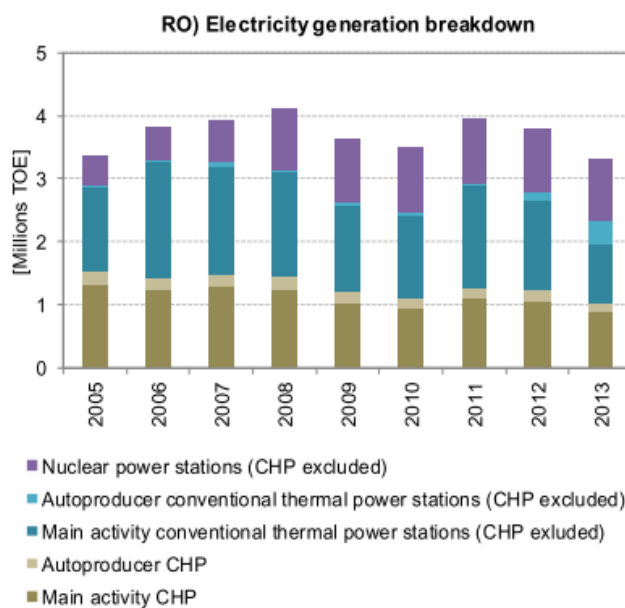
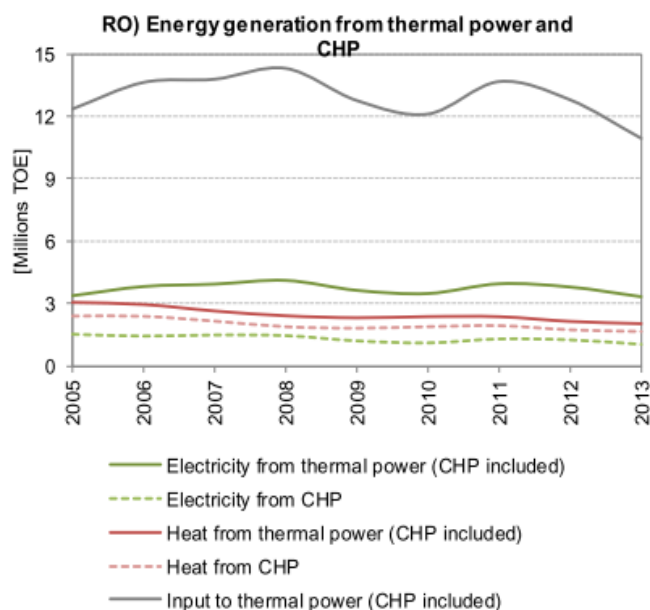
Directiva 2012/27/UE privind Eficiența Energetică, solicită statelor membre să furnizeze informații cu privire la energia electrică și termică produsă de centralele termice, în special de instalațiile de cogenerare de înaltă eficiență. Conform articolelor 14 și 15 din Directiva privind Eficiența Energetică, aceste informații sunt importante în monitorizarea tendințelor în cogenerarea de înaltă eficiență și ar trebui promovate de către statele membre.

Energia termică produsă din cogenerarea de înaltă eficiență exprimată în Mtep

Source: Eurostat

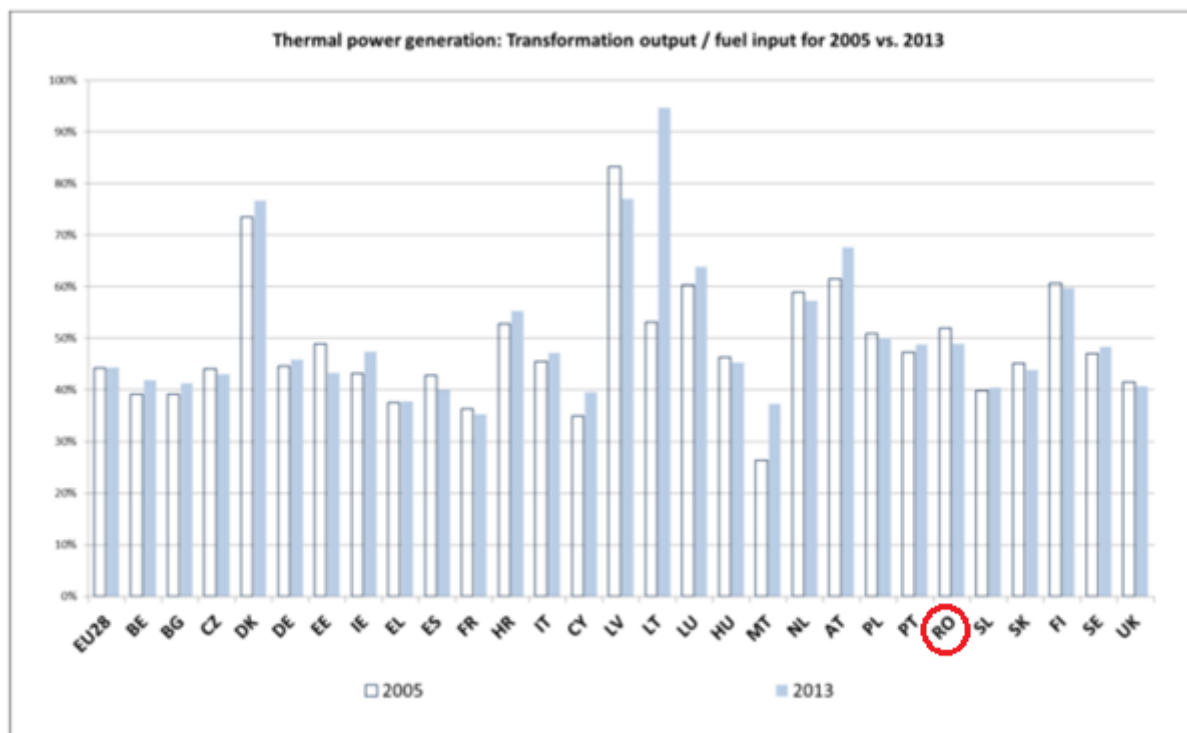
România

Ca urmare a utilizării energiei din surse regenerabile și a aplicării altor măsuri, eficiența producției de energie electrică a crescut în Uniunea Europeană de la 43.6% în 2005 la 46.4% în 2013.

Raportul între energia produsă în cogenerare și tipul de combustibil utilizat s-a îmbunătățit în Austria, Croația, Cipru, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Lituania, Luxemburg, Malta, Portugalia, Slovenia și Suedia în perioada 2005-2013, în timp ce în celelalte state membre raportul s-a depreciat.

Producerea de energie electrică și termică în cogenerare

Source: Eurostat

În multe state membre, transpunerea Directivei privind Eficiența Energetică nu este încă finalizată, fapt ce împiedică atingerea obiectivelor naționale indicative 2020, stopează dezvoltarea piețelor de eficiență energetică și împiedică consumatorii și actorii de pe piață să exploateze beneficiile eficienței energetice. Implementarea totală și corectă a cadrului legislativ existent pentru eficiența energetică este esențială pentru atingerea obiectivelor energetice și climatice UE 28 pentru 2020. **În acest scop, Comisia a lansat proceduri de infringement, notificând prin scrisori oficiale 27 de state.**

Privind **finanțarea**, piața de eficiență energetică are un puternic potențial de investiții, însă are o dimensiune scăzută, este fragmentată, considerată destul de riscantă și se bazează, în principal, pe subvenții directe sau indirecte.

Cea mai mare sursă de finanțare UE în acest domeniu este reprezentată de Fondurile Structurale și de Investiții Europene, în ultimul cadru financiar multianual (2007-2013), Uniunea Europeană a alocat în jur de 6.1 miliarde de euro (2% din totalul Fondului European de Dezvoltare Regională/Fondul de Coeziune), mai mult de jumătate din această finanțare UE (3.4 miliarde euro) fiind alocată pentru eficiența energetică în clădirile rezidențiale.

De asemenea, pentru perioada financiară 2014-2020, eficiența energetică reprezintă o parte importantă, estimându-se ca 13.3 miliarde de euro vor fi folosite pentru a sprijini eficiența energetică a clădirilor publice și rezidențiale, ajutând aproape 1 milion de gospodării. În plus, 3.4 miliarde de euro vor fi alocate pentru sprijinirea eficienței energetice în întreprinderi, în special a întreprinderilor mici și mijlocii.

Acest raport demonstrează că statele membre, în plus față de politici de măsuri ale Uniunii Europene, au introdus măsuri de eficiență energetică în sectorul industrial, rezidențial, de servicii, transport și de producere de energie. De asemenea, Planurile Naționale de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice arată o creștere a efortului depus fie în consolidarea măsurilor existente, fie în introducerea unor noi.

Cu toate acestea, pentru a putea atinge obiectivele indicative până în 2020 și a asigura îndeplinirea obiectivului Uniunii Europene, statele membre trebuie să-și intensifice eforturile privind eficiența energetică, subliniindu-se, astfel, necesitatea implementării integrale a cadrului legislativ european pentru eficiență energetică. Acest fapt ar permite dezvoltarea piețelor de servicii energetice și eliminarea barierelor de piață existente privind investițiile în eficiență energetică.